

Sociological Explanation of Women's Participation Affecting Factors in Public Sports in Gorgan

Nazanin Hosseini Karimabadi¹, Akbar Talebpour^{2*}
Akbar Afarineshkhaki³

1. PhD candidate, Department of Sports Sociology, Faculty of Social Sciences, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
2. Associate Professor, Department of Sociology, Faculty of Social Sciences and Economics, Al-Zahra University, Tehran, Iran.
3. Assistant Professor, Department of Sports Management, Faculty of Physical Education, Science and Research Branch, Islamic Azad University, South Tehran Branch, Tehran, Iran.

Citation: Hosseini Karimabadi, N., Talebpour, A., & Afarineshkhaki, A. (2022). Sociological explanation of women's participation affecting factors in public sports in Gorgan. *Journal of Woman and Culture*, 13(50), 43-59.
 DOR:20.1001.1.20088426.1400.13.50.4.6

ARTICLE INFO

Received: 02.10.2021
Accepted: 16.12.2021

Corresponding Author:
Akbar Talebpour

Email:
a.talebpour@alzahra.ac.ir

Keywords:
Sociological explanation
Women's participation
Public Sports

Abstract

The aim of this study was to explain the sociology of factors affecting women's participation in public sports in Gorgan. This research was a qualitative in which the Grounded Theory method was used. The statistical population of this study included elite female athletes, coaches and experts in the field of public sports, specialists and professors of physical education and sports sciences. Using snowball sampling method, 15 individuals were selected as the sample. In order to ensure the reliability of the obtained data, two methods of retest reliability and intercoder reliability were applied. Data analysis was performed in three stages of open coding, axial coding and selective coding. Based on the analysis, 46 open codes were extracted, which were classified into 5 categories (subcategories): personal barriers, family barriers, facilities and economic barriers, cultural barriers and social barriers. According to the results, it could be concluded that part of the barriers to women's participation in public sports were related to personal factors and the other part was related to environmental and social factors. It is suggested that by increasing women's awareness about the benefits of physical activity and also removing some cultural, environmental and social barriers, the necessary ground for women to participate more in public sports should be provided.

Extended abstract

Introduction: The occurrence of the technological revolution has changed the way of life with a significant speed. Significant part of its positive effects on the development and improvement of the quality of life could be observed. According to many researchers, one of the most important negative effects and consequences of new technologies is the reduction of physical activity. According to an official report published by the World Health Organization, the level of physical activity in different age groups was significantly different from the indicators reported by the organization, which indicated a decrease in the level of physical activity in different groups in recent years. Today, the lack of an acceptable level of physical activity has become one of the most important factors threatening the health of the international community. Most research in this area has examined the causes and consequences of inactivity and inactivity in certain groups such as pupils and students, and little research has been done on the causes, motivations and consequences of women's sports participation. Women are at high risk due to the unfair distribution of resources and opportunities, high rates of poverty, hunger and malnutrition, and gender discrimination against women. With the outbreak of the Corona virus, women's physical activity has decreased significantly more than men. The existence of a male-centered culture in our country, has led to an obvious discrimination in favor of men in the underlying factors that affect the intention of individuals to participate in physical activities. Accordingly, more sports facilities, availability of sports facilities, lack of family restrictions, less family responsibilities, more leisure time and more sports opportunities for men and lack of security for women were some of the factors that led to more men physical activity and women inactivity.

Method: The present study was a qualitative and exploratory research that aimed to explain the factors affecting barriers to women's participation in public sports in Gorgan. This research, due to data collecting method had a qualitative nature based on grounded data theory procedure. The statistical population included elite female athletes, sports coaches and experts in the field of public sports, specialists and professors of physical education and sports sciences who were informed about the research. Using the snowball sampling method, 15 subjects were selected as the statistical sample.

Results: Findings showed that personal barriers had 14 items and included such things as "fear of harm in women's public sports programs", "lack of sufficient information about women's public sports programs" and "inconsistency of women's public sports programs with the needs of participants". The results also indicated that family barriers had 6 items and some of them included "family opposition to participate in women's public sports programs", "family disagreement about the timing of women's public sports programs" and "lack of awareness of family members about the benefits of programs" "It is a public sport." Findings revealed that economic and economic barriers had a number of items (13 items) and some of them included "not having enough income to participate in women's public sports programs", "gender discrimination in the duration of use of sports facilities by women" and "The inadequacy of sports facilities." While the results manifested that cultural barriers had 6 items and some of them included "observance of Islamic manners and keeping hijab", "non-observance of ethical principles in women's public sports programs" and "existence of negative thoughts and attitudes in the community about women's sports". . Finally, the outputs uncovered that the social barriers affecting women's participation in

public sports had 7 items, examples of which included "lack of proper information about women's public sports programs in the community", "Inadequate mass media coverage of public sports programs" "Women" and "Lack of a strategic plan for the development of women's public sports programs."

Conclusions: By studying the existing literature and interviewing experts, 5 types of barriers were: social barriers, personal barriers, family barriers, facilities and economic barriers and cultural barriers; they were all identified as the main barriers. In social barriers, lack of support from groups of friends, educational centers, mass media, less attention of officials to women's sports and the lack of a successful sports model among women, made women less willing to participate in sports activities. In the category of personal barriers, some of the components affecting women's sports were: lack of time due to overwork, lack of interest, lack of self-confidence and self-confidence of women. Considering the effect of family barriers on women's participation in public sports, by correcting the attitude of families towards women's sports activities, it is suggested that with full familiarity with sports and more attention of officials to this, would increase women's desire for sports. Cultural barriers are among the important barriers that had a profound effect on reducing the level of women's participation in sports. The existence of a male-centered culture in the sports community, the existence of thinking about the negative effects of sports on women's appearance, etc., were among the effective cultural components in this field. Therefore, it is suggested that attitude improving towards women's sports activities, full familiarity with sports and more attention of officials to women's participation in public sports, could increase women's desire for sports. Opportunity-economic barriers were also among the barriers that had a positive effect on reducing the level of women's sports. In this dimension, factors such as lack of vehicles and transportation, lack of access to suitable spaces and gymnasiums for women, lack of necessary investment in the development of women's sports venues, etc. were effective on women's non-participation in sports activities. Therefore, it is suggested that measures be taken to access suitable sports halls and spaces, appropriate time for sports facilities, investment in the development of women's sports facilities, and sports equipment should be provided to women athletes at a reasonable cost.

Authors Contributions: Nazanin Hoseini Karimabadi: overall framework design, content analysis, discussion, conclusion, final examination, corresponding author. Dr. Ali Akbar Talebpour: Collaboration in designing the general framework and conclusions, content editing, data analysis, final review. Dr. Akbar Afarinesh: Reviewing and approving final version. This article is an excerpt from the dissertation of Dr. Nazanin Hosseini Karimabadi, a student of Sports Sociology at Tehran University of Science and Research, under the guidance of Dr. Ali Akbar Talebpour and Dr. Akbar Afarinesh. All authors have investigated and validated the final edition of the paper.

Acknowledgments: The authors offer their thanks to all the participants in this study.

Conflict of interest: The authors declared there are no conflicts of interest in this article.

Funding: This article did not receive financial support.

تبیین جامعه‌شناختی عوامل موثر بر مشارکت بانوان در ورزش همگانی شهر گرگان

نازنین حسینی کریم‌آبادی^۱، اکبر طالب‌پور^{۲*}، اکبر آفرینش‌خاکی^۳

۱. دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی ورزش، دانشکده علوم اجتماعی، واحد علوم و تحقیقات تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
۲. دانشیار گروه جامعه‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصاد، دانشگاه الزهراء(س)، تهران، ایران.
۳. استادیار گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت‌بدنی، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تبیین جامعه‌شناختی عوامل موثر بر مشارکت بانوان در ورزش همگانی در شهر گرگان انجام شد. این پژوهش دارای ماهیتی کیفی بوده که در آن از روش نظریه داده بنیاد استفاده گردید. جامعه آماری این مطالعه شامل ورزشکاران نخبه زن، مربیان و کارشناسان حوزه ورزش همگانی، متخصصین و اساتید تربیت‌بدنی و علوم ورزشی بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری گلوله برفی تعداد ۱۵ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. به منظور اطمینان در خصوص پایایی داده‌های به دست آمده از دو روش پایایی بازآزمون و پایایی بین دوکدگذار استفاده شد. تحلیل داده‌ها در سه مرحله کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی انجام گردید. بر اساس تحلیل‌های صورت گرفته ۴۶ کد باز مستخرج شد که این کدها در ۵ طبقه موانع شخصی، موانع خانوادگی، موانع امکاناتی و اقتصادی، موانع فرهنگی و موانع اجتماعی طبقه‌بندی شدند. با توجه به نتایج می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که بخشی از موانع مشارکت بانوان در ورزش همگانی مربوط به عوامل شخصی و بخشی دیگر مربوط به عوامل محیطی و اجتماعی است. به طور کلی می‌توان گزارش نمود که افزایش آگاهی بانوان در خصوص فواید فعالیت‌های بدنی و همچنین رفع برخی موانع فرهنگی، محیطی و اجتماعی زمینه لازم برای مشارکت بیشتر بانوان در ورزش‌های همگانی را فراهم می‌نماید.

کلیدواژه‌گان: تبیین جامعه‌شناختی، مشارکت بانوان، ورزش همگانی

مقدمه

امروزه سرعت رشد و گسترش فناوری‌های جدید و ورود آن‌ها به زندگی افراد بیش از هر زمانی می‌باشد که این امر موجب شده است تا اصطلاح انقلاب فناوری (technology revolution) به یکی از شناخته شده‌ترین و پرکاربردترین مفاهیم در عصر حاضر تبدیل شود (Woessner, Tacey, Levinger-Limor & et al., 2021). وقوع انقلاب فناوری شیوه زندگی جوامع را با سرعتی چشم‌گیر از شکل سنتی به شکل نوین و صنعتی تغییر داده است و بخش قابل توجهی از اثرات مثبت آن در توسعه و ارتقاء کیفیت زندگی جوامع انسانی قابل مشاهده می‌باشد (Aksen-

(tijevic, N.K., Ježic, & Zaninovic, 2021). در کنار پیامدهای مثبت، رشد روزافزون فناوری‌های نوین مشکلات و چالش‌های جدیدی را برای زندگی انسان‌ها ایجاد نموده است که سابق بر این تجربه آن‌ها وجود نداشته است (Limone & Toto, 2021). به گفته بسیاری از محققان، یکی از مهم‌ترین اثرات و پیامدهای منفی فناوری‌های نوین کاهش میزان فعالیت‌بدنی افراد می‌باشد (Kenney & Gortmaker, 2020; Alotaibi, Almuhan, Alhassan & et al., 2020). طبق گزارش رسمی منتشر شده توسط سازمان بهداشت جهانی، میزان فعالیت‌بدنی افراد در گروه‌های سنی مختلف با شاخص‌های گزارش شده توسط این سازمان تفاوت معنی‌داری دارد که این امر نشان‌دهنده کاهش میزان فعالیت‌بدنی در گروه‌های مختلف جوامع در سالیان اخیر بوده است (Wei, Vinnikova, Lu & et al., 2021). امروزه نداشتن سطح قابل‌قبولی از فعالیت‌بدنی به یکی از مهم‌ترین عوامل تهدیدکننده سلامت جامعه جهانی تبدیل شده است (Lynch, Bird, Lythgo & et al., 2019) و آمارهای موجود در این زمینه نشان می‌دهند که پیامدهای کم‌تحرکی و بی‌تحرکی که منشأ بسیاری از بیماری‌ها همچون فشارخون، انواع دیابت، انواع سرطان‌ها و انواع سکته‌ها است، چهارمین علت مرگ افراد در کل جهان می‌باشد (Angosto, García-Fernández, Valentine & et al., 2020). همچنین، نبود میزان فعالیت‌بدنی مناسب در بین افراد جوامع مختلف هر ساله خسارت‌های مالی شدیدی را به اقتصاد کشورها و جهان وارد می‌کند و برآورد شده است که تنها در سال 2020 میلادی رقمی در حدود 5/67 میلیارد دلار در سطح جهان صرف اقدامات درمانی ناشی از عدم فعالیت‌بدنی مناسب شده است که با ادامه این روند امکان افزایش آن در سال‌های آتی وجود دارد (Laranjo, 2021). (Ding, Heleno & et al., 2021).

در سال‌های اخیر کم‌تحرکی و بی‌تحرکی به یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های رفتاری افراد جوامع مختلف تبدیل شده است و نگرانی‌های بسیاری در مورد آن وجود دارد که این امر موجب شده است تا بسیاری از کشورها سیاست‌های خود را در این خصوص تغییر داده و اقدامات پیشگیرانه بیشتری در این زمینه انجام دهند (Damon, 2018). از سوی دیگر، نداشتن فعالیت جسمانی و تمرین بدنی منظم تنها به گروه‌های خاصی از جامعه محدود نشده و افراد در گروه‌های سنی و جنسیتی مختلف درگیر این موضوع هستند (Nooijen, 2018). با این وجود بیشتر تحقیقات انجام شده در این خصوص به بررسی علل و پیامدهای کم‌تحرکی و بی‌تحرکی در گروه‌های خاصی مانند دانش‌آموزان و دانشجویان پرداخته‌اند و تحقیقات اندکی در خصوص علل، انگیزه‌ها و پیامدهای مشارکت ورزشی زنان انجام شده است (Joseph, Coe, Ainsworth, 2018). از دیدگاه اسلام نیز زنان جایگاه مهمی در سطح جامعه هستند و ایجاد شرایط مناسب برای رشد و توسعه همه‌جانبه آن‌ها به عنوان یک حقوق ابتدایی در اسلام بسیار تأکید شده است (Kabiri Ghomi & Masomie Zavariani, 2019). بر اساس گزارش‌های سازمان جهانی بهداشت، زنان به دلایل مختلفی از جمله نقش آن‌ها در خانواده و جامعه و به دلیل داشتن شرایط فیزیولوژیکی از جمله بلوغ، قاعدگی، بارداری و یائسگی آسیب‌پذیر هستند. همچنین جامعه زنان به دلیل توزیع ناعادلانه منابع و فرصت‌ها، نرخ بالای فقر، گرسنگی و سوءتغذیه و تبعیض جنسیتی علیه زنان، جمعیتی پرخطر محسوب می‌شوند (Mensingher & Meadows, 2017). اهمیت زنان در توسعه جوامع از یک سو و آسیب‌پذیری بیشتر آن‌ها در مقایسه با مردان از سوی دیگر موجب شده تا سازمان‌های بهداشتی با حساسیت بیشتری سیاست‌ها و اقدامات جدیدی را برای ارتقاء سلامت ذهنی و جسمانی زنان تدوین و اجرا نمایند (Joulaei, Maharlouei, Razzaghi & et al., 2016). یکی از مهم‌ترین مولفه‌هایی که در سیاست‌گذاری‌های نوین دولت‌ها و سازمان‌های جهانی برای ارتقاء سلامت ذهنی و جسمانی زنان در نظر گرفته شده و بر آن تأکید شده است، ترغیب و تشویق زنان به مشارکت فعال در فعالیت‌های بدنی تفریحی و سازمان‌یافته است (Pogrmilovic, Ramirez Varela, Pratt & et al., 2020). نتایج بسیاری از تحقیقات انجام شده در خصوص سلامتی زنان نشان داده‌اند که انجام فعالیت‌بدنی متناسب با الگوهای توصیه شده توسط سازمان‌های بهداشتی از جمله سازمان بهداشت جهانی، یکی از بهترین روش‌ها برای پیشگیری از انواع بیماری‌ها و افزایش عمر آن‌ها است (Mena, Mielke & Brown, 2019; Su, McDonnell, Cheshmehzangi & et al., 2022). هم‌چنین انجام فعالیت‌بدنی منظم در زنان می‌تواند عاملی مهم برای افزایش سلامت جسمانی و روانی و کیفیت زندگی آن‌ها باشد (Felipe, 2021).

(Viezel, Reis & et al., 2020). بر این اساس، سازمان بهداشت جهانی توصیه می‌کند که زنان بزرگسال باید پنج روز در هفته ورزش هوازی متوسط را به مدت حداقل 30 دقیقه انجام دهند، یا سه روز در هفته ورزش شدید را به مدت حداقل 20 دقیقه یا ترکیبی از فعالیت‌های با شدت متوسط و شدید را انجام دهند تا بتوانند از مزایای سلامتی فعالیت‌بدنی بهره‌مند شوند (López-Bueno, Calatayud, Ezzatvar & et al., 2020). با این وجود تحقیقات بسیاری به این نتیجه رسیده‌اند که میزان فعالیت‌بدنی زنان با توصیه‌ها و شاخص‌های بهداشتی موجود همخوانی نداشته (Dąbrowska-Galas & Dąbrowska, 2021, Mohamed, Mahfouz & Badr, 2020, Fin, Benetti, & Nodari) و با شیوع ویروس کرونا میزان فعالیت‌بدنی زنان نسبت به مردان کاهش بسیار بیشتری داشته است (Júnior, 2021) و با شیوع ویروس کرونا میزان فعالیت‌بدنی زنان نسبت به مردان کاهش بسیار بیشتری داشته است (Meyer, McDowell, Lansing & et al., 2020) که این کاهش در کشور ما نیز مشهود بوده است (Tavakoli, 2021). همچنین نتایج برخی مطالعات موجود در این زمینه بیانگر آن است که میزان فعالیت‌بدنی زنان در بسیاری از کشورها نسبت به مردان کم‌تر است (Bergier, Bergier & Tsos, 2016; Mao, Hsu & Lee, 2020).

بسیاری از محققان در تبیین چرایی کم بودن میزان فعالیت‌بدنی زنان همچنان بر باورهای کلیشه‌ای موجود همچون تبعیض جنسیتی بین مردان و زنان تأکید می‌کنند که واقعیت موجود در کشور ما نیز نشان دهنده وجود تبعیض آشکار و پنهان در این زمینه است (Kazemi, Alam & Hojabrnia, 2020). وجود فرهنگ مرد محوری در کشور ما همانند برخی کشور موجب شده است تا در عوامل زمینه‌ای که بر قصد و نیت مشارکت افراد در فعالیت‌های بدنی اثرگذار هستند تبعیض آشکار به نفع مردان ایجاد شود (Farahani, Hosseini & Moradi, 2017; Zamani Sani, Eskandarnejad & Fathirezai, 2016). بر این اساس بیشتر بودن امکانات ورزشی، در دسترس بودن فضاهای ورزشی، نبود محدودیت‌های خانوادگی، داشتن مسئولیت‌های خانوادگی کمتر، داشتن زمان فراغت بیشتر و وجود داشتن فرصت‌های ورزشی بیشتر برای مردان و نبود امنیت برای زنان از جمله مواردی هستند که موجب می‌شوند تا میزان فعالیت‌بدنی زنان کم‌تر از مردان شود (Saadatifard, Javadipour, Honari & et al., 2019). همچنین بسیاری از محققان در این خصوص بر اهمیت انگیزه‌های فردی تأکید کرده و بیان می‌کنند که انگیزه مردان و زنان در خصوص مشارکت در فعالیت‌های بدنی تفریحی و سازمان یافته متفاوت است که این امر موجب می‌شود تا بین فعالیت‌بدنی دو جنس تفاوت وجود داشته باشد (Larsen, Mozdoorzoy, Kristiansen & et al., 2021). نتایج تحقیقی که در این خصوص بر روی دانشجویان دختر و پسر انجام شده بود نشان داد که مردان با عوامل درونی مانند رقابت و چالش برانگیخته می‌شوند، در حالی که زنان با عوامل بیرونی مانند مدیریت وزن و کسب ظاهر مناسب برانگیخته می‌شوند (Egli, Bland, Melton & et al., 2013). از سوی دیگر، بسیاری از محققان بر این امر تأکید می‌کنند که وجود هنجارها و شاخص‌های فرهنگی و اجتماعی در بسیاری از کشورها مانند کشور ما موجب شده است تا محدودیت‌هایی برای مشارکت ورزشی زنان ایجاد گردد (Motameni, Hemmati & Moradi, 2020; Nazari Azad, Taleb Poor & Kashani, 2014). در همین زمینه، نتایج یک مطالعه که در 38 کشور مسلمان انجام شده بود نشان داد که میزان فعالیت‌بدنی زنان در کشورهای اسلامی نسبت به کشورهای غیر اسلامی کمتر است (Kahan, 2015). نتایج یک مطالعه دیگر که در کشور قطر انجام شده بود نشان داد که فرهنگ حاکم بر این جامعه از جمله پوشش حجاب و محدودیت‌های خانوادگی برای زنان موجب کاهش میزان مشارکت زنان در فعالیت‌های بدنی می‌شوند (Aljajyousi, Abu Munshar, Al-Salim & et al., 2019). با مروری بر مطالعات صورت گرفته در خصوص موانع پیش‌روی زنان برای مشارکت فعال آن‌ها در فعالیت‌های بدنی می‌توان به این نتیجه رسید که عوامل بسیاری وجود دارند که در این زمینه می‌توانند بر عدم مشارکت بانوان در فعالیت‌های بدنی اثرگذار باشند، اما با این وجود تحقیق جامعی که بتواند تمامی این موارد را در کنار هم مورد بررسی قرار دهد انجام نشده است که این امر ضرورت انجام این پژوهش را آشکار می‌سازد. از سوی دیگر، امید است تا متولیان امر با استفاده از نتایج این پژوهش و سایر مطالعات انجام شده در این خصوص با کم کردن موانع ورزش بانوان و افزایش تمایل به مشارکت آن‌ها در فعالیت‌های بدنی زمینه توسعه سلامتی بانوان را فراهم سازند. لذا با توجه به اهمیت موضوع، هدف اصلی این پژوهش تبیین جامعه شناختی عوامل موثر بر مشارکت بانوان در ورزش همگانی در شهر گرگان است.

روش

طرح پژوهش، جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

پژوهش حاضر کیفی و از نوع پژوهش‌های اکتشافی (research exploratory) است. این پژوهش بر مبنای چگونگی گردآوری داده‌های آن، دارای ماهیت کیفی بوده که در آن از روش نظریه داده بنیاد (theory grounded) استفاده گردید. جامعه آماری شامل ورزشکاران نخبه زن، مربیان ورزشی و کارشناسان حوزه ورزش همگانی، متخصصین و اساتید تربیت‌بدنی و علوم ورزشی مطلع در زمینه پژوهش بودند که با استفاده از روش نمونه‌گیری گلوله برفی (snowball)، تعداد ۱۵ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند.

روش اجرا

از آن‌جا که ابزار گردآوری داده‌های پژوهش حاضر مصاحبه بود، به منظور تدوین سئوالات آن، ابتدا با مطالعه اسناد موجود در خصوص زمینه پژوهش، فهرستی از عوامل مؤثر در زمینه کلیت موضوع پژوهش شناسایی شد. فهرست مقدماتی به‌عنوان سئوالات مصاحبه و ابزار اولیه گردآوری داده‌ها مدنظر قرار گرفت، سپس راهنمای مصاحبه تدوین و پژوهش‌گر قبل از انجام مصاحبه با هر یک از صاحب‌نظران آگاه، راهنمای مصاحبه را برای آنان ارسال نمود. هم‌چنین سئوالاتی بر اساس پاسخ مشارکت‌کنندگان به‌منظور کشف جنبه‌های خاص و عمیق‌تر موانع موجود در مشارکت بانوان در ورزش همگانی در شهر گرگان از طریق مصاحبه عمیق و نیمه ساختارمند (structured-semi) پرسیده شد. مصاحبه‌ها با توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان آغاز شدند و سپس سئوالات اصلی پژوهش که از قبل تدوین شده بودند مطرح گردیدند و محقق برای کسب داده‌ها و اطلاعات بیشتر تلاش نمود تا بر اساس پاسخ مصاحبه‌شوندگان سئوالات بیشتر و جزئی‌تری در خصوص موضوع پژوهش مطرح نماید و در پایان نیز سؤال باز "فکر می‌کنید مطلبی هست که به‌آن در این حوزه نپرداخته‌اید؟" مطرح گردید و پس از ثبت پاسخ‌های این سؤال، مصاحبه خاتمه یافت. در راستای ثبت اطلاعات مصاحبه‌ها و تحلیل دقیق آن‌ها علاوه بر نکته‌برداری، از دستگاه ویژه ضبط صدا نیز استفاده شد. بدین منظور، در ابتدا به مصاحبه‌شوندگان در خصوص ضبط شدن مصاحبه آن‌ها اطلاع‌رسانی گردید و در مورد رضایت آن‌ها اطمینان حاصل شد. پیش از آغاز فرایند مصاحبه‌ها، زمان و مکان مصاحبه‌ها با نظر و موافقت مصاحبه‌شوندگان مشخص گردید. هم‌چنین در راستای آمادگی بیشتر مصاحبه‌شوندگان و کسب داده‌های دقیق‌تر از آن‌ها، نامه‌ای در خصوص عنوان پژوهش، اهداف و سئوالات مرتبط با آن توسط پست الکترونیکی به مصاحبه‌شوندگان ارسال گردید تا با مطالعه و آمادگی ذهنی بیشتر در مصاحبه پاسخگوی سئوالات پژوهش‌گر باشند. این پژوهش پس از انجام ۱۵ مصاحبه به‌اشباع نظری رسید. اشباع نظری مرحله‌ای است که در آن داده‌های جدیدی در ارتباط با مقوله پدید نیاید و روابط بین مقوله‌ها برقرار و تأیید شده است (Corbin & Strauss, 2008). جهت تجزیه و تحلیل مصاحبه‌های صورت گرفته از روش کدگذاری استفاده شد. کدبندی داده‌های حاصل از مصاحبه‌ها در سه مرحله کدگذاری باز (coding open)، کدگذاری محوری (coding axial) و کدگذاری انتخابی (coding selective) انجام گردید. در مرحله کدگذاری باز، پس از مطالعه دقیق و کامل یادداشت‌های متنی، به‌هریک از پاسخ‌ها یک کد در غالب مفهوم اختصاص داده شد. در مرحله بعد پس از مقایسه دقیق کدها، موارد مشابه و مشترک در قالب مقوله‌ای واحد طبقه‌بندی شدند و حجم زیادی از داده‌ها (کدها - مفاهیم) به تعداد مشخص و محدودی از مقوله‌های عمده تقلیل یافت. در مرحله کدگذاری انتخابی نیز بر مبنای دو مرحله قبل و هم‌چنین مطالعه مبانی مطالعات پیشین، ارتباطی منطقی بین مقوله‌های ایجاد شده در دو مرحله قبل ایجاد گردید و ابعاد اصلی تاثیرگذار بر متغیر مکنون شناسایی شد.

ابزار سنجش

در این پژوهش از ابزار مصاحبه برای گردآوری داده‌های مورد نیاز استفاده گردید. در همین راستا، به منظور محاسبه پایایی ابزار مورد استفاده از روش بازآزمون (reliability test-re) که به میزان سازگاری طبقه‌بندی داده‌ها

اشاره دارد، استفاده گردید. این شاخص را زمانی می‌توان محاسبه کرد که کدگذار یک متن را در دو زمان متفاوت کدبندی کرده باشد. بدین منظور تعداد چهار مصاحبه انتخاب گردید و در فاصله زمانی مشخص (۳۰ روز) مجدد کدگذاری شدند. در ادامه، کدهای مشخص شده در دو فاصله زمانی، برای هر کدام از مصاحبه‌ها با یک دیگر مقایسه و از طریق میزان توافقات و عدم توافقات موجود، برای هر کدام از مصاحبه‌ها، شاخص ثبات محاسبه شد. در جدول شماره ۱ نتایج درصد پایایی بازآزمون با توجه به کدهای اولیه استخراج شده از مصاحبه‌ها و کدهای موافق و مخالف ارائه شده است. همان‌گونه که نتایج این جدول نشان می‌دهد درصد پایایی باز آزمون مصاحبه‌های پژوهش ۸۶/۷ درصد است، لذا از آن جایی که ضریب پایایی محاسبه شده بیشتر از ۶۰ درصد می‌باشد قابلیت اعتمادپذیری کدگذاری‌ها تأیید گردید.

Table 1.**Calculation of the reliability of the qualitative stage of the research by recoding method**

Interview number	Agree codes	Opposite codes	Total codes	Re-Test Reliability
P3	19	9	44	86.3%
P6	21	11	46	91.3%
P8	17	7	40	85%
P13	18	8	43	83.7%
Total	75	35	172	86.7%

هم چنین به منظور اطمینان بیشتر در خصوص پایایی مصاحبه‌های صورت گرفته از روش پایایی بین دو کدگذار Inter Coder Reliability (ICR) استفاده شد. در این بخش، از دو محقق دیگر خواسته شد تا به عنوان ارزیاب، عمل کدگذاری مصاحبه‌های پژوهش را انجام دهند. پس از کدگذاری مقوله‌ها و شاخص‌های پژوهش، درصد توافق بین دو کدگذار محاسبه گردید. بر اساس اطلاعات جدول شماره ۲ ضریب پایایی محاسبه شده برای دو کدگذار ۸۴/۳ درصد است که این مقدار از مقدار قابل قبول که ۶۰ درصد می‌باشد بیشتر است؛ لذا قابلیت اعتمادپذیری کدهای پژوهش تأیید می‌گردد و این امر حاکی از برخورداری پایایی مطلوب تحلیل اطلاعات مستخرج از مصاحبه‌های پژوهش می‌باشد.

Table 2.**Calculation of reliability by two-coder method**

Interview number	Agree codes	Opposite codes	Total codes	Re-Test Reliability
P1	19	9	43	88.3%
P2	16	6	40	80%
Total	35	15	83	84.3%

یافته‌ها

نتایج بخش توصیفی نشان داد که از ۱۵ متخصصی که در فرایند مصاحبه شرکت داشتند ۱ نفر مجرد و ۱۴ نفر متأهل بودند. هم چنین نتایج این بخش نشان داد که بیشتر مصاحبه شونده‌گان دارای سابقه کاری ۱۵ تا ۲۰ سال می‌باشند (۶ نفر). در نهایت، نتایج حاصل از توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مصاحبه شونده‌گان نشان داد که بیشتر آن‌ها دارای مدرک دکتری هستند (۱۲ نفر).

برای تحلیل داده‌های حاصل از فرایند مصاحبه از فرایند کدگذاری استفاده گردید. بدین منظور، در مرحله اول کدگذاری که کدگذاری باز است تعداد ۶۱ مفهوم اولیه استخراج گردید. در این مرحله تلاش بر این بوده است که نکات کلیدی و مورد تأکید مصاحبه‌شوندگان استخراج گردد. بررسی دقیق‌تر کدهای شناسایی شده مشخص نمود که بسیاری از کدها اگرچه با اصطلاحات و تعابیر مختلف بیان شده‌اند اما دارای مفهوم یکسانی در تبیین موضوعات مورد پرسش و مصاحبه بودند؛ از این‌رو، این کدها تجمیع و ادغام شده و در نهایت تعداد ۴۶ کد مستخرج گردید که در جدول شماره ۳ ارائه شده است.

Table 3.
Excerpts from interviews

شماره مصاحبه	گویه‌ها
P1, P2, P5, P7, P13, P14.	ترس از آسیب دیدن در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P3, P6, P9, P10, P12, P13, P15.	عدم مدیریت زمان برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P3, P4, P5, P6, P8, P11, P12, P14.	مشغله کاری زیاد.
P3, P4, P5, P6, P7, P9, P14, P15.	نداشتن اطلاعات کافی در خصوص برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P1, P2, P3, P4, P12, P13, P15	جذاب نبودن برنامه‌های ورزش همگانی برای بانوان.
P1, P2, P3, P7, P10, P11, P12.	نبودن مربیان ورزشی متخصص در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P6, P7, P9, P10, P14, P15.	مناسب نبودن زمان برگزاری برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P7, P8, P12, P14, P15.	عدم نیازسنجی در خصوص نیازهای ورزشی بانوان.
P4, P9, P10, P11.	عدم هم‌خوانی برنامه‌های ورزش همگانی بانوان با نیازهای مشارکت‌کنندگان.
P1, P3, P6, P9, P13, P14.	نداشتن علاقه برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P5, P6, P7, P9, P10.	نداشتن انگیزه لازم برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P6, P8, P9, P10, P11, P13, P15.	نداشتن مهارت‌های لازم برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P1, P8, P9, P11, P12, P14.	تنبلی و بی‌حوصلگی برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P2, P8, P10, P13.	خجالت کشیدن برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P3, P4, P6, P7, P10, P13.	مخالفت خانواده برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P1, P2, P3, P12, P13, P15.	عدم همراهی اعضای خانواده برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P1, P5, P6, P8, P11.	عدم موافقت خانواده در خصوص زمان برگزاری برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P1, P7, P11, P15.	عدم موافقت خانواده در خصوص نوع برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P2, P4, P6, P7, P10, P11, P14.	عدم مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان به دلیل مسئولیت‌های خانوادگی.
P1, P2, P4, P6, P8, P9, P10, P11, P13, P15.	عدم آگاهی اعضای خانواده در خصوص فواید برنامه‌های ورزش همگانی.
P1, P2, P3, P5, P6, P7, P9, P11.	نداشتن درآمد کافی برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P4, P5, P9, P10, P12, P13, P14.	کمبود وسایل نقلیه و حمل و نقل برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.

P3, P6, P7, P12.	عدم دسترسی به اماکن ورزشی مناسب برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P8, P11, P13, P14, P15.	نبودن اماکن ورزشی مناسب برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P3, P10, P12.	مناسب نبودن زمان استفاده از اماکن ورزشی برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P1, P4, P8, P12, P13, P15.	تبعیض جنسیتی در خصوص مدت زمان استفاده از اماکن ورزشی توسط بانوان.
P2, P3, P5, P7, P12, P13, P14, P15.	کمبود و گرانی وسایل ورزشی برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P1, P2, P3, P5, P6, P7, P9, P10, P12, P13, P14, P15.	بالا بودن هزینه استفاده از اماکن ورزشی.
P1, P2, P4, P8, P12, P14, P15.	توزیع نامناسب اماکن ورزشی در سطح شهر.
P1, P2, P3, P6, P7, P9, P11, P13, P14, P15.	ایمن نبودن اماکن ورزشی.
P2, P4, P5, P6, P7, P8, P10, P12, P13, P15.	نداشتن امنیت در اماکن ورزشی.
P3, P5, P6, P8, P11, P12, P14, P15.	نامناسب بودن امکانات اماکن ورزشی.
P1, P2, P3, P4, P5, P8, P9, P10, P12, P13, P14, P15.	عدم توسعه مناسب اماکن ورزشی.
P3, P4, P6, P7, P8, P9, P10, P11, P12, P15.	رعایت رفتارهای مورد انتظار
P1, P2, P3, P5, P6, P7, P8, P9, P10, P12, P13, P14, P15.	وجود فرهنگ مرد محوری در جامعه.
P4, P7, P10, P11, P12.	عدم رعایت اصول اخلاقی در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P1, P3, P4, P6, P7, P8, P9, P11, P13, P14.	مزاحمت از جانب دیگران در مسیر رفت و برگشت.
P3, P5, P6, P8, P12, P13, P14, P15.	نگرش منفی دیگران در خصوص برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P1, P2, P3, P5, P6, P7, P9, P10, P11, P15.	وجود تفکرات و نگرش‌های منفی در سطح جامعه در خصوص ورزش بانوان.
P1, P2, P4, P8, P10, P11, P12, P13, P14, P15.	عدم اطلاع‌رسانی مناسب در خصوص برنامه‌های ورزش همگانی بانوان در جامعه سطح جمعه
P1, P2, P3, P5, P6, P7, P9, P10, P12, P13, P14, P15.	عدم حمایت دوستان و همراهی آنان برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P1, P2, P3, P4, P5, P6, P7, P9, P10, P11, P14, P15.	عدم حمایت سازمان‌های دولتی و غیردولتی از برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P1, P9, P10, P12, P13, P15.	عدم حمایت رسانه‌های جمعی از برنامه‌های ورزش همگانی بانوان و تبلیغات لازم در این زمینه.
P4, P5, P8, P9, P10, P11, P15.	پوشش نامناسب رسانه‌های جمعی از برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.
P2, P3, P5, P6, P7, P8, P11, P13, P14, P15.	عدم اهمیت برنامه‌های ورزش همگانی بانوان برای سیاستگذاران هم چون مجلس و دولت.
P4, P5, P6, P7, P9, P10, P11, P12, P13, P14, P15.	عدم وجود برنامه راهبردی در خصوص توسعه برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.

در ادامه، ۴۶ کد باز مستخرج شده در قالب مقوله‌های فرعی طبقه‌بندی شدند که در جدول شماره ۴ قابل مشاهده است. در این مرحله ۴۶ کد باز در ۵ طبقه (مقوله فرعی) موانع شخصی، موانع خانوادگی، موانع امکاناتی و اقتصادی، موانع فرهنگی و موانع اجتماعی طبقه‌بندی شدند. یافته‌های پژوهش نشان داد موانع شخصی دارای ۱۴ گویه بوده و شامل مواردی هم چون «ترس از آسیب دیدن در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان»، «نداشتن اطلاعات کافی در خصوص برنامه‌های ورزش همگانی بانوان» و «عدم هم خوانی برنامه‌های ورزش همگانی بانوان با نیازهای مشارکت کنندگان» است.

نتایج نشان داد موانع خانوادگی دارای ۶ گویه بوده و برخی از گویه‌های آن شامل «مخالفت خانواده برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان»، «عدم موافقت خانواده در خصوص زمان برگزاری برنامه‌های ورزش همگانی بانوان» و «عدم آگاهی اعضای خانواده در خصوص فواید برنامه‌های ورزش همگانی» است.

یافته‌های پژوهش نشان داد که موانع امکاناتی و اقتصادی دارای گویه بوده (۱۳ گویه) و مواردی از آن شامل «نداشتن درآمد کافی برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان»، «تبعیض جنسیتی در خصوص مدت زمان استفاده از اماکن ورزشی توسط بانوان» و «نامناسب بودن امکانات اماکن ورزشی» است.

نتایج نشان داد موانع فرهنگی دارای ۶ گویه بوده و برخی گویه‌های آن شامل «عدم رعایت اصول اخلاقی در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان» و «وجود تفکرات و نگرش‌های منفی در سطح جامعه در خصوص ورزش بانوان» می‌باشد.

در نهایت، نتایج نشان داد موانع اجتماعی موثر بر مشارکت بانوان در ورزش همگانی دارای ۷ گویه است که نمونه‌هایی از این گویه‌ها شامل «عدم اطلاع‌رسانی مناسب در خصوص برنامه‌های ورزش همگانی بانوان در جامعه سطح جامعه»، «پوشش نامناسب رسانه‌های جمعی از برنامه‌های ورزش همگانی بانوان» و «عدم وجود برنامه راهبردی در خصوص توسعه برنامه‌های ورزش همگانی بانوان» است.

Table 4.
Coding of interviews

شماره	ابعاد ویژگی‌ها (گویه‌ها)	مقوله‌های فرعی (موافقه‌ها)	مقوله کلی
Q1	ترس از آسیب دیدن در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.	موانع شخصی	موانع شخصی
Q2	عدم مدیریت زمان برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.		
Q3	مشغله کاری بسیار زیاد.		
Q4	نداشتن اطلاعات کافی در خصوص برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.		
Q5	جذاب نبودن برنامه‌های ورزش همگانی برای بانوان.		
Q6	نبودن مربیان ورزشی متخصص در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.		
Q7	مناسب نبودن زمان برگزاری برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.		
Q8	موانع شخصی عدم نیاز سنجی در خصوص نیازهای ورزشی بانوان.		
Q9	عدم هم خوانی برنامه‌های ورزش همگانی بانوان با نیازهای مشارکت کنندگان.		
Q10	نداشتن علاقه برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.		
Q11	نداشتن انگیزه لازم برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.		
Q12	نداشتن مهارت‌های لازم برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.		
Q13	تنبلی و بی‌حوصلگی برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.		
Q14	خجالت کشیدن برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.		
Q15	مخالفت خانواده برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.	موانع خانوادگی	موانع خانوادگی
Q16	عدم همراهی اعضای خانواده برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.		
Q17	عدم موافقت خانواده در خصوص زمان برگزاری برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.		
Q18	عدم موافقت خانواده در خصوص نوع برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.		
Q19	عدم مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان به دلیل مسئولیت‌های خانوادگی.		
Q20	عدم آگاهی اعضای خانواده در خصوص فواید برنامه‌های ورزش همگانی.		

Q21	نداشتن درآمد کافی برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.	
Q22	کمبود وسایل نقلیه و حمل و نقل برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.	
Q23	عدم دسترسی به اماکن ورزشی مناسب برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.	
Q24	نبودن اماکن ورزشی مناسب برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.	
Q25	مناسب نبودن زمان استفاده از اماکن ورزشی برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.	
Q26	تبعیض جنسیتی در خصوص مدت زمان استفاده از اماکن ورزشی توسط بانوان.	موانع امکاناتی و
Q27	کمبود و گرانی وسایل ورزشی برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.	اقتصادی
Q28	بالا بودن هزینه استفاده از اماکن ورزشی.	
Q29	توزیع نامناسب اماکن ورزشی در سطح شهر.	
Q30	ایمن نبودن اماکن ورزشی.	
Q31	نداشتن امنیت در اماکن ورزشی.	
Q32	نامناسب بودن امکانات اماکن ورزشی.	
Q33	عدم توسعه مناسب اماکن ورزشی.	
Q34	رعایت رفتارهای مورد انتظار	
Q35	وجود فرهنگ مرد محوری در جامعه.	
Q36	عدم رعایت اصول اخلاقی در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.	
Q37	موانع فرهنگی مزاحمت از جانب دیگران در مسیر رفت و برگشت.	موانع فرهنگی
Q38	نگرش منفی دیگران در خصوص برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.	
Q39	وجود تفکرات و نگرش‌های منفی در سطح جامعه در خصوص ورزش بانوان.	
Q40	عدم اطلاع‌رسانی مناسب در خصوص برنامه‌های ورزش همگانی بانوان در جامعه سطح جامعه.	
Q41	عدم حمایت دوستان و همراهی آنان برای مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.	
Q42	عدم حمایت سازمان‌های دولتی و غیردولتی از برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.	
Q43	عدم حمایت رسانه‌های جمعی از برنامه‌های ورزش همگانی بانوان و تبلیغات لازم در این زمینه.	موانع اجتماعی
Q44	پوشش نامناسب رسانه‌های جمعی از برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.	
Q45	عدم اهمیت برنامه‌های ورزش همگانی بانوان برای سیاستگذاران همچون مجلس و دولت.	
Q46	عدم وجود برنامه راهبردی در خصوص توسعه برنامه‌های ورزش همگانی بانوان.	

موانع موثر بر مشارکت بانوان در ورزش همگانی

Figure 1. Conceptual model extracted from interviews

بحث و نتیجه‌گیری

امروزه نقش زنان در فعالیت‌های اجتماعی در جامعه ایران پررنگ‌تر از گذشته شده است. اما با وجود سیر فزاینده حضور زنان در عرصه‌های اجتماعی، مشارکت و حضور آنان در فعالیت‌های ورزشی محدود است. با توجه به نقش محوری ورزشی در سلامت زنان به عنوان مادران جامعه و به تبع آن سلامت فرزندان، این موضوع باید بررسی و زمینه‌های حضور پررنگ تر آنان در عرصه‌های ورزشی فراهم شود. با مطالعه ادبیات موجود و مصاحبه با خبرگان ۵ دسته مانع که عبارت بودند از: موانع اجتماعی، موانع شخصی، موانع خانوادگی، موانع امکاناتی و اقتصادی و موانع فرهنگی؛ به عنوان موانع اصلی شناسایی شدند.

در موانع اجتماعی، عدم حمایت گروه‌های دوستان، مراکز آموزشی، رسانه‌های جمعی، توجه کم‌تر مسئولان به ورزش زنان و نبود الگوی موفق ورزشی در قشر زنان، موجب شده است تا زنان تمایل کمتری به مشارکت در فعالیت‌های ورزشی داشته باشند بنابراین پیشنهاد می‌شود موضوع حمایت و اعتماد اجتماعی هرچه بیشتر مورد توجه مسئولان قرار گیرد. در دسته موانع شخصی، برخی از مؤلفه‌های تاثیرگذار بر ورزش زنان عبارتند از: کمبود وقت و زمان به علت مشغله زیاد کاری، کمبود علاقه، عدم خوداعتمادی و خودباوری زنان و ... که آموزش خانواده‌ها، مدارس و مراکز آموزشی برای تقویت بنیان‌های شخصیتی زنان در بلندمدت در افزایش سهم مشارکت ورزش زنان ضروری به نظر می‌رسد. خانواده‌ها در جامعه به عنوان یکی از موانع مؤثر بر کاهش سطح ورزش زنان شناخته شده‌اند. مخالفت والدین و همسر با ورزش زنان، وضعیت اقتصادی خانواده، مراقبت از فرزند، ترس والدین از افت تحصیلی و ... از جمله عوامل مؤثر در این زمینه‌اند (Hosseini, Farahani & Moradi, 2017). بنابراین پیشنهاد می‌شود از آن جایی که محدودیت‌های شخصی و داشتن مسئولیت و وظایف خانه‌داری مانع مشارکت زنان در ورزش‌های همگانی می‌شود، با تدبیر و راهکار مناسب و مدیریت زمان می‌توان آن‌ها را رفع کرد. در دسته موانع خانوادگی، برخی از مؤلفه‌های تاثیرگذار بر ورزش زنان عبارتند از: مخالفت والدین و همسر با ورزش، ورزش نکردن اعضای خانواده، مراقبت از فرزند و وظایف خانه‌داری و ترس والدین از افت تحصیلی مانع ورزش کردن زنان می‌شود. با توجه به تأثیر موانع خانوادگی بر مشارکت زنان در ورزش همگانی، با اصلاح نگرش خانواده‌ها نسبت به انجام فعالیت ورزشی زنان و آشنایی کامل به ورزش و توجه بیشتر مسئولان به این امر، می‌توان تمایل زنان به ورزش را افزایش داد.

موانع فرهنگی از جمله موانع مهمی‌اند که تاثیر عمیقی بر کاهش سطح حضور زنان در ورزش دارند. وجود فرهنگ مرد محوری در جامعه ورزش، ترس از آسیب رسیدن به اعتقادهای مذهبی، وجود تفکر تاثیرات منفی ورزشی بر ظاهر زنانه و ... از مؤلفه‌های فرهنگی مؤثر در این زمینه‌اند (Joshua, Adeoye & Ibrahim, 2013). لازم است تحقیقات بیشتری در زمینه گسترش فرهنگ ورزش در بین خانواده‌ها صورت گیرد تا ورزش زنان نیز همانند مردان از جایگاه بالایی برخوردار گردد و در نتیجه زنان بیشتر به این فعالیت‌ها ترغیب و تشویق شوند.

موانع امکانات اقتصادی نیز از جمله موانعی‌اند که تاثیر مثبتی بر کاهش سطح ورزش زنان دارند. در این بعد عواملی هم چون کمبود وسایل نقلیه و حمل و نقل، عدم دسترسی به فضاها و سالن‌های مناسب ورزشی زنان، عدم سرمایه‌گذاری لازم در توسعه اماکن ورزشی زنان و ... بر عدم مشارکت زنان در فعالیت‌های ورزشی مؤثرند (Yosefpoor & Sharifi, 2019). بنابراین جهت دسترسی به سالن‌ها و فضاهای ورزشی مناسب، مناسب بودن وقت فعالیت‌های اماکن ورزشی، سرمایه‌گذاری در توسعه اماکن ورزشی زنان لازم است تدابیری اندیشیده شود و وسایل ورزشی با هزینه مناسب در اختیار زنان ورزشکار قرار گیرد. هم‌چنین مسئولان و مدیران با تلاش در جهت راه اندازی ایستگاه‌های ورزشی در پارک‌ها و محلات و پرداخت بخشی از هزینه‌ها توسط دولت در جهت کاهش هزینه سالن‌ها و اماکن ورزشی می‌توانند زنان را به سوی فعالیت‌های ورزشی سوق دهند.

سهم مشارکت نویسندگان: نازنین حسینی کریم آبادی: طراحی چارچوب کلی، تحلیل داده‌ها و تدوین محتوی. دکتر علی اکبر طالب‌پور: همکاری در طراحی چارچوب کلی و نتیجه‌گیری، ویرایش محتوی، تحلیل داده‌ها، بررسی نهایی و نویسنده مسئول. دکتر اکبر آفرینش خاکی: نسخه نهایی را بررسی و تأیید نمودند. این مقاله

مستخرج از رساله دکتری نازنین حسینی کریم‌آبادی، دانشجوی جامعه‌شناسی ورزش دانشگاه علوم و تحقیقات تهران به راهنمایی دکتر علی اکبر طالب‌پور و مشاوره دکتر اکبر آفرینش‌خاکی می‌باشد. همه نویسندگان نسخه نهایی مقاله را مورد بررسی قرار داده و تأیید نموده‌اند.

سپاسگزاری: نویسندگان مراتب تشکر خود را از تمام زنانی که ما را در این تحقیق یاری نمودند، اعلام می‌دارند.

تعارض منافع: در این پژوهش هیچ تعارض منافی توسط نویسندگان گزارش نشده است.

منابع مالی: این مقاله هیچگونه حمایت مالی دریافت نکرده است.

References

- Aksentijevic, N.K., Ježic, Z., & Zaninovic, A. (2021). The effects of Information and Communication Technology (ICT) use on human development: A macroeconomic approach. *Economies. Faculty of Economics and Business*, 9(1), 1-12. URL: <https://www.mdpi.com/2227-7099/9/3/128/htm>
- Aljayyousi, G. F., Abu Munshar, M., Al-Salim, F., & Osman, E. R. (2019). Addressing context to understand physical activity among Muslim university students: the role of gender, family, and culture. *BMC Public Health*, 19(1), 1452-1462. URL: <https://bmcpublihealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12889-019-7670-8>
- Alotaibi, T., Almuhan, R., Alhassan, J., Alqadhib, E., Mortada, E., & Alwhaibi, R. (2020). The relationship between technology use and physical activity among typically-developing children. *Healthcare*, 8(2), 1-14. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33212768/>
- Angosto, S., García-Fernández, J., Valantine, I., & Grimaldi-Puyana, M., (2020). The intention to use fitness and physical activity apps: A systematic review. *Sustainability*, 12(1), 1–24. URL: <https://www.mdpi.com/2071-1050/12/16/6641>
- Arigo, D., Mogle, J.A., & Smyth, J.M. (2021). Relations between social comparisons and physical activity among women in midlife with elevated risk for cardiovascular disease: An ecological momentary assessment study. *Journal of Behavioral Medicine*, 44(5), 579–590. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33982214/>
- Bergier, J., Bergier, B., & Tsos, A. (2016). Variations in physical activity of male and female students from different countries. *Iranian Journal of Public Health*, 45(5), 705–707. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4935719/>
- Corbin, J., & Strauss, A. (2008). *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory*. Sage Publications, Inc. URL: <https://methods.sagepub.com/book/basics-of-qualitative-research>
- Dąbrowska-Galas, M., & Dąbrowska, J. (2021). Physical activity level and self-esteem in middle-aged women. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(14), 1-8. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8305857/>
- Damon, L.S., Joshua, E.M., Conrad, P.E., Erica, C., Madison, N., & Neil, M.J. (2018). The effects

- of exercise and physical activity on weight loss and maintenance. *Progress in Cardiovascular Diseases*, 61(1), 206–213. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30003901/>
- Egli, T., Bland, H. W., Melton, B. F., & Czech, D. R. (2013). Influence of age, sex, and race on college students' exercise motivation of physical activity. *Journal of American College Health*, 59(1), 399–406. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/21500059/>
- Farahani, A., Hosseini, M., & Moradi, R. (2017). Prioritization of deterrents to women's participation in sport activities in Alborz province, Iran. *Journal of School of Public Health and Institute of Public Health Research*, 15(1), 23-34. [Persian] URL: https://sjsph.tums.ac.ir/browse.php?a_id=5476&sid=1&slc_lang=en
- Felipe, J., Viezel, J., Reis, A. D., Baros, E. A. C., de Paulo, T. R. S., Neves, L. M., & Freitas Junior, I. F. (2020). Relationship of different intensities of physical activity and quality of life in postmenopausal women. *Health and Quality of Life Outcomes*, 18(1), 1-7. <https://hqlo.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12955-020-01377-1#Abs1>
- Fin, G., Benetti, M., & Nodari Júnior, R. J. (2021). Perception of competence and self-regulation for physical activity in women with breast cancer. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 19(6), 1022-1033. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1612197X.2021.1934714>
- Joseph, R.P., Coe, K., Ainsworth, B.E., Hooker, S.P., Mathis, L., & Keller, C. (2018). Hair as a barrier to physical activity among African American women: A qualitative exploration. *Frontiers Public Health*, 5(1), 1-8. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29404317/>
- Joshua, O. R. Adeoye, O., & Ibrahim. O. (2013). Social cultural factors influencing women's participation in sports as perceived by female students of the University of Ilorin. *Journal of Higher Education*, 4(2), 159–167. URL: <https://www.readcube.com/articles/10.4314%2Fmajohe.v4i2.3>
- Joulaei, H., Maharlouei, N., Razzaghi, A., & Akbari, M. (2016). Narrative review of women's health in Iran: challenges and successes. *International Journal for Equity Health*, 15(1), 1–9. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/26880036/>
- Kabiri Ghomi, N., & Masomie Zavariani, S. (2019). Pedagogical role of women in Islamic society. *Journal of Women and Culture*, 11(40), 109-120. [Persian] URL: http://jwc.iauhvaz.ac.ir/article_667229.html?lang=en
- Kahan, D. (2015). Adult physical inactivity prevalence in the Muslim world: Analysis of 38 countries. *Preventive Medicine Reports*, 16(2), 71-75. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/26844051/>
- Kazemi, A., Alam, S., & Hojabrnia, Z. (2020). Modeling of effective factors on sports development as an important factor for women's health in the Islamic Republic of Iran. *Razi Journal of Medicine Science*, 27(4), 74-87. [Persian] URL: https://rjms.iums.ac.ir/browse.php?a_code=A-10-5102-1&sid=1&slc_lang=en
- Kenney, E.L., & Gortmaker, S.L. (2017). United States adolescents' television, computer, videogame, smartphone, and tablet use: Associations with sugary drinks, sleep, physical activity, and obesity. *Journal of Pediatrics*, 182(1), 144–149. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/27644051/>

nih.gov/27988020/

- Laranjo, L., Ding, D., Heleno, B., Kocaballi, B., Quiroz, J. C., Tong, H. L., Chahwan, B., Neves, A.L., Gabarron, E., Dao, K. P., Rodrigues, D., Neves, G. C., Antunes, M. L., Coiera, E., & Bates, D. W. (2021). Do smartphone applications and activity trackers increase physical activity in adults? Systematic review, meta-analysis and meta-regression. *British Journal of Sports Medicine*, 55(1), 422-432. URL: <https://bjsm.bmj.com/content/55/8/422.share>
- Larsen, S., Mozdoorzoy, T., Kristiansen, E., Nygaard Falch, H., Aune, T. K., & Van Den Tillaar, R. A. (2021). Comparison of motives by gender and age categories for training at Norwegian fitness centers. *Sports*, 9(1), 1-9. URL: <https://www.scinapse.io/papers/3194484825>
- Limone, P., & Toto, G. A. (2021). Psychological and emotional effects of digital technology on children in covid-19 pandemic. *Brain Science*, 11(9), 1-10. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8465704/>
- López-Bueno, R., Calatayud, J., Ezzatvar, Y., Casajús, J. A., Smith, L., Andersen, L. L., & López-Sánchez, G. F. (2020). Association between current physical activity and current perceived anxiety and mood in the initial phase of COVID-19 confinement. *Frontiers Psychiatry*, 11, 729. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7390883/>
- Lynch, C., Bird, S., Lythgo, N., & Selva-Raj, I. (2019). Changing the physical activity behavior of adults with fitness trackers: A systematic review and meta-analysis. *American Journal of Health Promotion*, 34(4), 418-430. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31858812/>
- Mao, H. Y., Hsu, H. C., & Lee, S. D. (2020). Gender differences in related influential factors of regular exercise behavior among people in Taiwan in 2007: A cross-sectional study. *PLoS ONE*, 15(1), 1-13. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32004330/>
- Mena, G. P., Mielke, G. I., & Brown, W. J. (2019). The effect of physical activity on reproductive health outcomes in young women: a systematic review and meta-analysis. *Human Reproduction*, 25(5), 542-564. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31304974/>
- Mensinger, J. L., & Meadows, A. (2017). Internalized weight stigma mediates and moderates physical activity outcomes during a healthy living program for women with high body mass index. *Psychology of Sport and Exercise*, 30(1), 64-72. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1469029217300730>
- Meyer, J., McDowell, C., Lansing, J., Brower, C., Smith, L., Tully, M., & Herring, M. (2020). Changes in physical activity and sedentary behavior in response to COVID-19 and their associations with mental health in 3052 US adults. *International Journal of Environmental Research Public Health*, 17(1), 6469. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32899495/>
- Mohamed, B. A., Mahfouz, M. S., & Badr, M. F. (2020). Physical activity and its associated factors in females with type 2 diabetes in Riyadh, Saudi Arabia. *PLoS ONE*, 15(10), 1-15. URL: <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0239905>
- Motameni, A., Hemmati, A., & Moradi, H. (2014). Identifying and prioritizing the barriers for women's sports activities. *Sport Management Review*, 24(1), 111-130. [Persian] URL: https://smrj.ssrc.ac.ir/article_145.html?lang=en
- Nazari Azad, M., Taleb Poor, A., & Kashani, M. (2020). Sociological analysis of gender inequality

- in sport (From the perspective of women national champion athletes). *Women and Society*, 10(40), 289-315. [Persian] URL: http://jzvj.miau.ac.ir/m/article_3879.html?lang=en
- Nooijen, C.F.J., Del Pozo-Cruz, B., Nyberg, G., Sanders, T., Galanti, M. R., & Forsell, Y. (2018). Are changes in occupational physical activity level compensated by changes in exercise behavior?. *European Journal of Public Health*, 28(5), 940-943. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29385424/>
- Pogrmilovic, B. K., Ramirez Varela, A., Pratt, M., Milton, K., Bauman, A., Biddle, S. J. H., & Pedisic, Z. (2020). National physical activity and sedentary behaviour policies in 76 countries: availability, comprehensiveness, implementation, and effectiveness. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 17(1), 1-13. URL: <https://ijbnpa.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12966-020-01022-6>
- Saadatifard, E., Javadipour, M., Honari, H., Saffari, M., & Zareian, H. (2019). The context of recreational sports for women in Iran. *Annals of Applied Sport Science*, 7(1), 83-95. [Persian] URL: <http://aassjournal.com/article-1-685-en.html>
- Su, Z., McDonnell, D., Cheshmehzangi, A., Zhu, J., Ahmad, J., Šegalo, S., & Veiga, C.P. (2020). Factors that shape women's physical activity: Development of the Reasons to Participate in Physical Activity Scale (RPPAS). *Healthcare*, 10(1), 1-13. URL: <https://www.docwirenews.com/abstracts/journal-abstracts/factors-that-shape-womens-physical-activity-development-of-the-reasons-to-participate-in-physical-activity-scale-rppas-26/>
- Tavakoli, T. (2021). Design a model of psychological capital with social anxiety in the period of COVID-19 disease outbreak based on the mediating role of the coping styles in female students. *Journal of Women and Culture*, 13(47), 109-120. [Persian] URL: http://jwc.iauhvaz.ac.ir/article_681677.html?lang=en
- Wei, J., Vinnikova, A., Lu, L., & Xu, J. (2021). Understanding and Predicting the Adoption of Fitness Mobile Apps: Evidence from China. *Health Communication*, 36(8), 950-961. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32041437/>
- Woessner, M.N., Tacey, A., Levinger-Limor, A., Parker, A.G., Levinger, P., & Levinger, I. (2021). The evolution of technology and physical inactivity: The good, the bad, and the way forward. *Frontiers Public Health*, 9(1), 1-7. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34123989/>
- Yosefpoor, Z., & Sharifi, S. (2019). *Sociological study of the economic base and social participation of women (Case study of women over 81 years old in Koohdasht)*. Conference on National Production and Sustainable Employment, Challenges and Solutions, Ayatollah Boroujerdi University. [Persian] URL: <https://civilica.com/doc/766644/>
- Zamani Sani, S. H., Eskandarnejad, M., & Fathirezaie, Z. (2016). Body image, perceived physical fitness, physical activity, body mass index and age in women. *Women's Health Bulletin*, 3(3), 1-5. URL: https://womenshealthbulletin.sums.ac.ir/article_45234.html